

# Ansvarliggjøring

---

***Ansvarliggjøring av elever i skolen vil si å kunne møte elever som gjentatte ganger tar dårlige valg eller som bevisst handler på tvers, med adekvate sanksjoner. Ansvarliggjøring bidrar til å forhindre at elever får fortsetter med atferd som kan krenke og ødelegge for omgivelsene.***

Ansvarliggjøring er en av seks drivkrefter, for at skolen skal lykkes med å få til endring av uakseptabel og negativ atferd hos elever. De andre er:

- Den gode en-til-en relasjonen
- Å lykkes
- Anerkjennelse/ Å bli sett på det man lykkes med
- Tilrettelegging
- Begrensning av handlingsrom



## **Seks drivkrefter for endring og forebygging**

### **Ansvarliggjøring er nødvendig**

---

Gode strategier for ansvarliggjøring er ikke bare viktig, men helt nødvendige for at skolen skal kunne bli en god skole for alle. Ansatte som ikke kan ansvarliggjøre, enten fordi de ikke får til, fordi de ikke vil, eller fordi de gjør det på en ødeleggende måte, kan bidra sterkt til at et dårlig læringsmiljø får utvikle seg og til at elever har en utrygg og vond hverdag.

Det finnes voksne i skolen som kan få til endring med svært utfordrende enkeltelever, gjennom i hovedsak å bruke relasjon, nærvær og tilrettelegging. Men det er bare de færreste forunt. De fleste i skolen trenger et mangfold av strategier i en hektisk og krevende hverdag, for å sikre at elever tar gode valg.

### **Voksnes forskjellighet**

Ansatte i skolen ansvarliggjør elever hver dag. Utfordringen i en hektisk hverdag er å ha med seg alt som kreves for at ansvarliggjøringen skal virke slik at man får til den endringen man er ute etter, både i forholdet mellom elever, i undervisningen, og i elevens møte med ansatte.

Alle voksne i skolen bør kunne ansvarliggjøre elever samt både kjenne til prinsippene for god ansvarliggjøring, og vite hva som kjennetegner dårlig ansvarliggjøring.

## **Dårlig ansvarliggjøring**

---

Som et utgangspunkt så er all ansvarliggjøring som ikke virker etter hensikten og over tid, dårlig ansvarliggjøring. I denne sammenheng er det imidlertid ansvarliggjøring som gir negative følger, som undergraver både den voksne og relasjonen og som skaper mye motstand, som blir dårlig ansvarliggjøring. Elementer som går igjen er:

- Uforutsigbarhet, både med hensyn til hva som blir ansvarliggjort og hvordan det blir ansvarliggjort.
- Styrken man ansvarliggjør med, enten at det blir tatt for kraftig i og man skyter spurv med kanoner, eller at det blir lagt for liten og håndfast kraft bak slik at det ikke ender i noe.
- Ansvarliggjøring blandes med negativitet, sinne og andre signaler som er relasjonsnedbrytende.
- Manglende involvering av foreldre og foresatte slik at ansvarliggjøringen foregår i det lukkede rom.

## **God ansvarliggjøring**

---

God ansvarliggjøring kjennetegnes av flere forhold:

- Forutsigbarhet mht hva som vil bli ansvarliggjort og hvordan det vil bli ansvarliggjort.
- Den er ikke relasjonsnedbrytende. Det vil i hovedsak si at den ikke har med seg negativitet, krenkelser, sinne eller annet som kan bryte med den gode relasjonen.

- Ansatte som på den ene siden er faste i fisken og følger opp ansvarliggjøring inn mot eleven, og på den andre side er på tilbudssiden, vet å legge tilrette for endring, har et nærvær, og følger opp eleven etterpå.
- Involvering av foreldre slik at skole og hjem sammen kan sikte mot at endring finner sted.
- Kunnskap om hva ansvarliggjøring er. Ansvarliggjøring kan være alt fra et blikk eller en berøring til mer håndfaste sanksjoner.

### **Den gode en-til-en relasjonen**

### **Marty Feldman og den gode læreren**